

REZOLUCIJA ⁽¹⁾**o infrastrukturnoj suradnji između EU-a i zemalja Istočnog partnerstva: zajednički projekti u cestovnom, željezničkom i zračnom prometu**

(2015/C 315/02)

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA EURONEST,

- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 23. listopada 2013. o europskoj politici susjedstva: prema jačanju partnerstva. Stajalište Europskog parlamenta o izvješćima za 2012.,
 - uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta o pregledu Europske politike susjedstva i njezine istočne dimenzije i rezolucije o Armeniji, Azerbajdžanu, Bjelarusu, Gruziji, Moldovi i Ukrajini;
 - uzimajući u obzir Zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu o Istočnom partnerstvu (Vilnius, 28. – 29. studenog 2013.) – Istočno partnerstvo: put prema naprijed,
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije upućenu Vijeću i Europskom parlamentu naslovljenu „EU i susjedne regije: novi pristup prometnoj suradnji” (COM(2011) 0415) i plan Komisije za promet u susjednim zemljama Europske unije kojima se obuhvaća sektor zrakoplovstva, promet pomorskim brodovima i unutarnjim vodama, cestovni i željeznički promet i infrastrukturne veze,
 - uzimajući u obzir Zajedničku izjavu o budućnosti prometne suradnje Istočnog partnerstva ministara prometa u državama članicama EU-a i partnerskim zemljama Istočnog partnerstva i predstavnika Europske komisije,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća o prometnoj suradnji sa susjednim regijama EU-a donesene na 3116. sastanku Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku,
 - uzimajući u obzir Bijelu knjigu Europske komisije iz 2011. pod naslovom „Plan za jedinstveni europski prometni prostor – ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima”,
 - uzimajući u obzir popis prioriternih infrastrukturnih projekata o regionalnoj prometnoj mreži Istočnog partnerstva koji je potvrđen na sastanku ministara prometa EU-a i zemalja Istočnog partnerstva 9. listopada 2013. u Luxembourg, u
 - uzimajući u obzir potpisivanje sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ukrajine, Moldove i Gruzije,
 - uzimajući u obzir učinkovitost pomorske i riječne plovidbe kao sustava za prijenos robe, povezivanje ljudi i razvoj bolje integracije tržišta,
1. naglašava da je promet ključan za napredak Europe jer omogućuje učinkovitu distribuciju robe i slobodno putovanje građana; podsjeća da je Europa važan politički i gospodarski partner zemljama Istočnog partnerstva te da bi pojačana suradnja u sektoru prometa mogla tim zemljama znatno pomoći u jačanju gospodarstva i političke stabilnosti; naglašava da će građani i poduzeća u EU-u i susjednim regijama imati izravne koristi od bolje prometne suradnje čiji je cilj smanjiti vrijeme i resurse koji su potrebni za prijenos robe, usluga i putnika te da bolja integracija tržišta također može pomoći u stvaranju novih tržišnih mogućnosti kako za poduzeća u EU-u tako i za ona u susjednim regijama;

(¹) Donesena 17. ožujka 2015. u Erevanu u Armeniji.

2. smatra da se bolje prometne veze mogu ostvariti poboljšanom prometnom infrastrukturom i većom integracijom tržišta kojima bi se postiglo nesmetano putovanje putnika i učinkovit i siguran prijevoz robe, uzimajući u obzir poseban zemljopisni položaj zemalja Istočnog partnerstva; u tom se smislu nada da će doći do jasnog povezivanja prometne politike zemalja Istočnog partnerstva i strategije Europa 2020.;
3. naglašava da čvršća integracija prometnih tržišta EU-a i njegovih istočnih partnera ovisi o volji i spremnosti svake zemlje te je uvjetovana napretkom susjednih zemalja u primjeni standarda jednakih onima u EU-a u područjima sigurnosti, zaštite, okoliša i socijalnih pitanja; poziva EU da pruži svu potrebnu tehničku podršku i savjetovanje te da ne pribjegava protekcionizmu;
4. naglašava da još uvijek postoji veliki nerazmjer između prometne infrastrukture istočnih i zapadnih dijelova Europe, što je pitanje koje se treba riješiti, i da je na europskom kontinentu potrebno postići veću homogenost kada je riječ o prometnoj infrastrukturi;
5. podsjeća da prometno zagušenje predstavlja veliki problem, posebno u cestovnom i zračnom prometu; naglašava potrebu za rješavanjem problema velikog broja uskih grla u europskom prometu kako bi građani mogli putovati te kako bi se mogao obavljati prijenos roba i usluga u gospodarske svrhe, istodobno vodeći računa o ograničenjima koja nameću resursi i zaštita okoliša;
6. uzima u obzir usvajanje novih smjernica za mrežu TEN-T kojima se stvara osnovna i sveobuhvatna mreža strateške europske infrastrukture u istočnim i zapadnim dijelovima Europske unije i time oblikuje jedinstveni europski prometni prostor; poziva Europsku komisiju da razmotri mogućnost spajanja osnovne mreže TEN-T s prometnom mrežom zemalja Istočnog partnerstva;
7. poziva Komisiju da provede i objavi, zajedno s vladama zemalja Istočnog partnerstva, zajedničku studiju procjene prometne infrastrukture te čvorišta i veza od zajedničkog interesa kojom bi se mogli stvoriti sveobuhvatni temelji za buduće zajedničke projekte;
8. uzima na znanje povećani pritisak na javna sredstva za financiranje infrastrukture; naglašava da je potreban novi pristup financiranju i određivanju cijena temeljen na javnom i privatnom partnerstvu koji će lokalnim zajednicama omogućiti da se udruže sa zainteresiranim privatnim akterima i vladinim agencijama i da iskoriste međunarodna sredstva za stvaranje prijevoznih sredstava od kojih će sve uključene strane imati koristi; poziva države članice EU-a i zemlje Istočnog partnerstva da razmjene najbolje prakse i povećaju suradnju na tom području;
9. uviđa da je važno dodatno poboljšati ulagačku klimu u zemljama Istočnog partnerstva radi privlačenja ulaganja iz država članica EU-a u sektor cestovnog, željezničkog, pomorskog i zračnog prometa kojima će se podržati razvoj njihove infrastrukture, integracije zemalja Istočnog partnerstva i država članica EU-a te usvajanje standarda EU-a i razvoj kapaciteta u zemljama Istočnog partnerstva;
10. poziva Komisiju i vlade zemalja Istočnog partnerstva da u buduće trgovinske sporazume uključe načelo olakšanja prometa;
11. naglašava da bi reforme prometnog sektora u zemljama Istočnog partnerstva trebale osigurati veću sukladnost s prometnim standardima EU-a; smatra da bi se trebali završiti pregovori o sporazumima o zračnim uslugama između EU-a i zemalja Istočnog partnerstva s onim zemljama s kojima su ti pregovori već započeti te se u tom smislu nada da će slični pregovori uskoro započeti i s ostalim zemljama Istočnog partnerstva; vjeruje da bi reforma politika trebala poboljšati pomorsku sigurnost i zaštitu, da bi zastave plovila trebalo unaprijediti u skladu s Pariškim memorandumom o nadzoru države luke te da bi partnerske zemlje trebale pokazati bolje rezultate u sigurnosti cestovnog prometa kao i da poduzimaju konkretne korake za poboljšanje interoperabilnosti željezničkog sustava s EU-om; smatra da bi prometne veze s EU-om trebalo poboljšati boljim planiranjem mreža i radom na prioritetnim infrastrukturnim projektima koji pomažu u spajanju partnerskih zemalja s transeuropskom prometnom mrežom; potiče partnerske zemlje da obnove postojeće ceste i sagrade nove;

12. uzima na znanje zatvorene granice koje postoje unutar teritorija zemalja Istočnog partnerstva kao i teškoće u komunikaciji onih zemalja koje nemaju izravan pristup moru te u tom smislu poziva da EU-a da svoj doprinos otvorenijim i pristupačnijim načinima komunikacije pokretanjem konkretnih projekata;
13. naglašava da bi projekt jedinstvenog europskog neba koji je trenutačno u fazi razvoja također trebalo proširiti tako da obuhvaća susjedne zemlje EU-a, a priznavanje zakonodavstva EU-a i načela imenovanja EU-a trebalo bi biti minimalan uvjet za to; naglašava da je cilj jedinstvenog europskog neba povećati sigurnost i smanjiti kašnjenja, troškove i emisije te da su susjedne zemlje spremne oformiti ili se uključiti u funkcionalne blokove zračnog prostora s državama članicama EU-a, što je dio postupnog pristupa stvaranju jedinstvenog europskog neba; poziva zemlje Istočnog partnerstva da doprinesu nesmetanom radu zračnih veza između EU-a i zemalja Istočnog partnerstva te unutar teritorija Istočnog partnerstva;
14. podsjeća da cestovni promet ima ključnu ulogu u trgovini s onim zemljama Istočnog partnerstva s kojima EU dijeli kopnenu granicu; međutim, naglašava da su složeni administrativni postupci na graničnim prijelazima i dalje prepreka učinkovitom protoku robe između EU-a i njegovih istočnih susjeda te se na graničnim prijelazima zbog neusklađenih administrativnih postupaka u prosjeku gubi 40 % ukupnog vremena predviđenog za prijevoz; naglašava da je pojednostavljivanje postupaka na graničnim prijelazima stoga ključno za poticanje trgovine zahvaljujući skraćenoj vremena i smanjenju troškova te da bi dijeljenje iskustava stečenih nakon provođenja učinkovitih reformi na tom području bilo korisno zemljama Istočnog partnerstva;
15. skreće pozornost na činjenicu da je smrtnost uzrokovana ozljedama u cestovnom prometu znatno veća u zemljama Istočnog partnerstva no što iznosi prosjek EU-a te je stoga pitanje cestovne sigurnosti u zemljama Istočnog partnerstva od izravne važnosti za EU; naglašava da povećanje cestovne sigurnosti provođenjem osposobljavanja, dijeljenjem najboljih praksi, podizanjem svijesti i promicanjem sigurnije cestovne infrastrukture, uključujući sigurno parkiranje, predstavlja prioritet za suradnju i financijsku pomoć EU-a u odnosu na susjedne zemlje; potiče Europsku komisiju da istraži mogućnost da se usluge zajedničkih inteligentnih prometnih sustava na razini cijelog EU-a prošire na zemlje Istočnog partnerstva;
16. sa zadovoljstvom napominje da je nekoliko zemalja Istočnog partnerstva pokazalo interes za povećanim pristupom tržištu cestovnog prometa EU-a te smatra da bi EU trebao iskoristiti svoju vanjsku nadležnost u ovom području kako bi se povećala integracija tržišta s tim zemljama; u tom smislu poziva Komisiju da pažljivo prati zemlje partnere kako bi se uvjerila da provode i primjenjuju relevantne sigurnosne, zaštitne, okolišne i socijalne standarde te kako bi osigurala da države članice ne pribjegavaju protekcionističkim mjerama; smatra da bi glavni cilj takve inicijative trebalo biti postupno uklanjanje kvantitativnih ograničenja u zamjenu za provedbu standarda kojima se jamči kvaliteta usluga cestovnog prometa između EU-a i zemalja Istočnog partnerstva, što je ideja koja ne postoji u trenutnim bilateralnim odredbama;
17. naglašava da su otvoreni, pravedni, nediskriminirajući, transparentni i učinkoviti sustavi naplate korištenja željezničkom infrastrukturom uz koridore između EU-a, njegovih istočnih susjeda, Bliskog istoka i Azije nužni kako bi se iskoristio puni potencijal željezničkog teretnog prometa (uključujući obnovu postojećih željeznica i gradnju novih i učinkovitijih); potiče regionalnu suradnju na tom području i s razočaranjem napominje da su nedostatak interoperabilnih željezničkih sustava, nedostatna tehnologija i loše stanje željezničkih vozila fizičke prepreke za rast trgovine i prijevoza tereta; naglašava da se učinkovitost željezničkog putničkog prometa može povećati boljom suradnjom na graničnim prijelazima, bez potrebe za znatnim infrastrukturnim ulaganjima;
18. potiče promoviranje vozila s niskom emisijom ugljika i infrastrukturu za alternativna goriva kako bi se smanjila potrošnja fosilnih goriva, a time smanjio i utjecaj prometa na okoliš;

19. naglašava da treba nastaviti s reformama kojima je cilj željeznički sektor zemalja Istočnog partnerstva približiti standardima EU-a (sigurnosnim, zaštitnim, ekološkim, društvenim i interoperabilnim) jer to neće samo koristiti prometu putnika i tereta, već će i privući više ulaganja u željeznički sektor; naglašava da velika potreba za modernizacijom željezničkih vozila u susjednim zemljama stvara nove tržišne mogućnosti za poduzeća iz EU-a; naglašava da su spomenute reforme preduvjet za svako otvaranje tržišta u budućnosti;
 20. poziva EU da dijeljenjem informacija o razvoju nacionalnih sigurnosnih programa za civilno zrakoplovstvo i najboljih praksi o provedbi i kontroli kvalitete mjera sigurnosti zračnog prometa pomogne u postizanju usklađenosti; naglašava da se međunarodni standardi sigurnosti zračnog prometa koje je utvrdila Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO) moraju u potpunosti provesti te ističe da se regulatorna konvergencija u regiji koja nadilazi međunarodne standarde može olakšati povećanjem znanja i provedbom odredbi o zrakoplovnoj sigurnosti Europske konferencije civilnog zrakoplovstva (ECAC) i načela utvrđenih u primarnom zakonodavstvu EU-a;
 21. ističe da bi zemlje Istočnog partnerstva trebale biti buduće korisnice u okviru Istraživačkog programa upravljanja jedinstvenim europskim zračnim prometom (SESAR) čiji je cilj modernizirati kontrolu zračnog prometa u Europi te da bi zemljama Istočnog partnerstva koje žele modernizirati svoje sustave upravljanja zračnim prometom dobro došla veća pomoć EU-a;
 22. podržava daljnje regulatorno približavanje i postizanje usklađenosti u svim područjima prometa, institucionalni razvoj vladinih agencija odgovornih za razvoj cestovnih, željezničkih, pomorskih i zrakoplovnih sektora u zemljama Istočnog partnerstva te usvajanje standarda koji iz toga proizlaze i razmjenu najboljih praksi iz EU-a, pružanje tehničke pomoći i organizaciju studijskih putovanja, radionica i foruma;
 23. podržava provedbu projekata prometne infrastrukture u okviru prometne mreže Istočnog partnerstva preko postojećih programa i instrumenata EU-a koji unapređuju veze s osnovnom mrežom TEN-T te završetak aktualnih projekata povezivanja zemalja Istočnog partnerstva s prometnim mrežama EU-a;
 24. smatra da je nužno da Ukrajina, Moldova i Gruzija kao potpisnice sporazuma o pridruživanju dobiju primjerenu pomoć EU-a za razvoj cestovnog, željezničkog, zračnog i pomorskog sektora;
 25. naglašava da su pomorski promet i navigacijski putovi temeljni elementi za razvoj trgovine, olakšanje kretanja putnika i za bolju povezanost prometnih sustava, uzimajući u obzir posebna zemljopisna obilježja zemalja Istočnog partnerstva;
 26. nalaže svojim supredsjednicima da ovu rezoluciju prosljede predsjedniku Europskog parlamenta, Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europskoj službi za vanjsko djelovanje te vladama i parlamentima država članica i zemalja Istočnog partnerstva.
-